

איכה

איכה • ישבה בדד העיר היינו מלכות, ע"ד הידוע • בפי' גדול הוי' כו' בעיר בחי' אותיות ומקבלת מכל הע"ס ומיוחדת עמהן, ובגלות ואני בתוך הגולה, ישבה בדד ע"ד מ"ש במצורע בדד ישב כו' וליכא היחוד. וזהו כי איננו כו'. היתה כאלמנה, וגם ליכא עליות הנשמות להתכלל בתוך המל', ע"ד חדשים לבקרים. רבתי בגוים, שולטת על ע"ש. שרתי במדינות, היינו ביי"ע. היתה למס. גם בדד שבהיפוך ותלכנה שתייהן, שתי ההי"ן, ע' באוה"מ ברות (הג"ה לענ"ד י"ל ע"ד שהקללות יהפכו לברכות, א"כ י"ל ג"כ איכה לעליות. וכן מצינו ג"כ לרז"ל פ"ג דאבות מ"ב בפי' ישב בדד וידום כו'. והענין כמ"ש ע"פ ימצאהו בארץ מדבר כו' ישאהו על אברתו ה' בדד ינחנו כו' דקאי על הגלות ואני בתוך הגולה, והיינו בארץ מדבר כו'. והנה כתי' צמאה לך נפשי בארץ צי' דוקא כי זהו בחי' תשובה, ועי"ז ישאהו על אברתו למעלה מבחי' רמ"ח אברים דמלכא, כי במקום שבע"ת עומדים כו', היא בחי' רעדכ"ר שלמעלה מבחי' הרצון המתלבש ברמ"ח אברים רמ"ח מצות עשה, ועל זה נאמר ה' בדד ינחנו, פי' הוי' מורה אבחי' השתל', יו"ד צמצום כו', אבל בחי' כי הוא לבדו הוא בחי' בדד למעלה מבחי' מרום וקדוש (ע' בסידור ע"פ הללוהו במרומים כו'), וע' בביאור יונתי חקת תקס"ד מענין ג"ר דעתיק • שהוא אינו מתלבש כלל, ועד"ז י"ל בדד כו'. וזהו בחי' בע"ת כו' ולהגיע לבחי' זו הוא ע"י תשובה, וזהו בחי' בדד כפשוטו שעי"ז ויצעקו, ועי"ז יתעלו לבחי' בדד ינחנו, וזהו התמי' איך העיר רבתי עם בחי' אותיות ואין מלך בלא עם לשון עוממות, יש ודבר נפרד כו' (וגם י"ל רבתי בדיעות כו', ריבוי הדיעות ע"ד כי א"ל דעות שמלמטה למעלה אומר יש מאין כו', משא"כ מלמעלה למטה, וזהו רבתי עם עוממות מאין ליש כו'). ועי' ביאור ע"פ ויקהל • משה דתקס"ז, מענין דעת המתפשט כו', יגיעו לבחי' בדד ינחנו שלמע' משם הוי' כו'. והיינו ג"כ פי' היתה כאלמנה ע"ד ב"ן יתעלה למע' ממ"ה וא"כ לאו איהי מאנא לגבי' כו'. רבתי בגוים כו' מל' מקור ביי"ע אלף אלפים גדוד אחד כו', היתה למס בהתעלותה למע' בא"ס היא בבחי' ביטול כנודע בזהר בלק ע"פ המלאך הגואל מלאך שליח ביטול גבוה ממלך, וכן נגד שמא להיות מלכות כל עולמים אבד שמא, משא"כ עד שלא נברה"ע שהי' שמו כלול בהוא זהו למס ה"ז גבוה יותר מבחי' המשכת השם למטה כו', ועמ"ש בפי' וכל • אשר תתן לי עשר אעשרנו לך כו', בדד גימט' עשר י"ל עשר ספירות הגנוזות.

* ההערות בשולי הגליון לאיכה הם מכ"ק אדמו"ר שליט"א.

ע"ד הידוע : ראה תו"א וארא נו, ב, ובכ"מ.

תקס"ד מענין ג"ר דעתיק : בביכל אחד כתוב תקס"ה. ונ"ל יותר כמוש"כ בכמה כתי" ונדפס בפנים — תקס"ד. — בענין ג"ר דעתיק, ראה לקו"ת ויקרא י, ג, דברים כא, ב, שה"ש י, ב, שם מו, ב, ובכ"מ.

ע"פ ויקהל : ראה ג"כ ד"ה ויקהל הנדפס בתורה אור.

בפי' וכל : ראה תו"א ויצא כב, ד.

ועי' בע"ח * בספיקות הצחצחות ג"כ הסימן בדד, בלק"א מהה"מ ג"ע דכ"א פי' בדד ב' דלת"ן, ועמ"ש במ"א * דוד ב' דלת"ן וי"ו וי"ל עליות המל' דאצי' במל' דא"ס, עכ"ה).

ב) **בכה תבכה על בחי' לילה**, כי כד קבילת דכר נק' לילה בה"א (וי"ל ע"ד נפשי איתך בלילה, דאף בבחי' לילה מ"מ איתך, עי' ע"פ הגידה לי, וענין קבילת דכר ע' בלקו"ת בד"ה לריח שמניך הראשון וע"ש ענין עד דלא קבילת שאז נק' נער וליל ולכן בכה תבכה, גם י"ל בכה כו' היפך רננא ברמשא *), ודמעתי על לחי' דמעוה הם דינים (נגד נאו לחיך בתורים קישוטי כלה), אין לה מנחם מכל אוהבי', שהם ו"ק (גם י"ל דבחי' כל הוא אוהבי' כנודע בענין כי כל בשמים ובארץ, וע"פ מכל * מלמדי כו', ובגלות שנתרחקה מבחינה זו אין לה תנחומין כלל, בסוד מים רבים לא יוכלו לכבות כו'), כל רעי', חו"ב תרין ריעין, בגדו בה (ע"ד ונהר יחרב ויבש כו' בבית ראשון כו'), (ולשבח י"ל בכה תבכה, כי לע"ל בבכי יבואו, עמ"ש ע"פ ויבכו * דגבי עשו ויעקב, שהבכי' מעוצם הגילוי, והיינו אפילו בלילה כי לעת ערב יהי' אור בחי' לילה הוה גלוי, ולילה כיום יאיר כחשיכא כאורה, וזהו ודמעתי על כו' בחי' תורים, אין לה מנחם, ע"ד מאין יבא עזרי, שבחי' אין הוא מנחם לה בסוד אני ראשון ואני אחרון, לכן כל רעי' בגדו בה, שעלי' שלה למע' מחו"ב עד שהן יבגדו בה נגד מדרגתה, ולכן היו לה כו' ואת והב בסופה, עמ"ש במ"א בפי' מאת * ה' היתה זאת בחי' נוק' אבל היא נפלאת בעינינו, שעליות המל' בכתר שנק' פלא שמופלא גם מבחי' חכ' הנק' עין, וז"ש מקדם לעין כו' וכן י"ל ג"כ בגדו כו' ע"ד מים חיים יצאו מירושלים חציים אל הים הקדמוני כו', נמצא הן בגדו ע"ד הנהרות המכזבים כו', ומקבלים המים החיים ממנה כו').

ג) **גלתה יהודה מעוני**, משני המדרי' שבה, הא' בחי' עוני בחי' דלי"ת *, הב' בחי' עושר הנק' עבודה רבה וזהו בחי' ה"א והיינו משום שישבה בגוים בין הע"ש ועכ"ז לא מצאה מנוח ביניהם כי הנפש חלק אלוהה ממעל, כל רודפי' שהן בחי' תא הרצים * השיגוה בין המצרים (וי"ל ע"ד על צוארינו נרדפנו והצואר מיצר הגרון המפסיק בין מוח ללב), וי"ל מעוני בחי' אתכפיא כמ"ש במ"א בפי' לחם עוני *, וכל המקיים את התורה מעוני סופה כו', ועי'

ועי' בע"ח : ראה שם שער עתיק פ"ד.
 ועמ"ש במ"א : אולי הכוונה להביאור ד"ה מחר חודש הנדפס באור התורה (יו, א).
 רננא ברמשא : זח"א רכט, ב. נתבאר בתו"א מקץ לו, א. בשערי אורה שם, ובכ"מ.
 וע"פ מכל : ראה לקו"ת עקב טו, ב.
 ע"פ ויבכו : אולי הכוונה למ"ש בתו"א וישלח כו, א.
 בפי' מאת : ראה לקו"ת שמע"צ פה, ג. והוא באו"א קצת.
 בחי' דלי"ת . . . ה"א : ראה בנה אוה"ת ס"פ לך, ד"ה היושבת בגנים השי"ת (קונטרס עד) ובמקומות שנסמנו שם.
 תא הרצים : ראה קהלת יעקב בערכו, בשני כתי' נמצא : ת"א הרצים, וצ"ע.
 בפי' לחם עוני : ראה לקו"ת במדבר ה, ד.

בפי' והדל * לא ימעט מעשר כו' (ולשבח י"ל גלתה ל' גילוי, שהגילוי דבחי' יהודה דלע"ל יהי' יהודה למעלה מיוסף, וזהו נמשך לו מעוצם האתכפיה שבגלות ומרוב עבודה, והיינו לפי שישבה בגוים, כי צדקה עשה הקב"ה שפיוזן כו' ועי"ז ויצעקו בצר להם, וכמו"כ נמשך מלמע' מן המיצר העליון דלית מח' תפיסא בי'. וזהו כל רודפי' בחי' אמרו אליו כל תשא עון * שהוא הרודף כמ"ש טוב וחסד ירדפוני ויותר משהעגל רוצה כו', והשיגוה דוקא בבחי' בין המצרים כי אילה זו רחמה צר וע"כ חביבה כו', ומה שרחמה צר היינו הפי' ע"י שמתבונן איך שכל העולמות רק טפה א' כו' ולכן נמשך עי"ז מבחי' מן המיצר כו' דלית מח' תפיסא בי', והיינו בין המצרים ב' בחי' מצרים כו').

ד) דרכי ציון אבילות (ע' ע"פ ודרך חיים תוכחת מוסר חנוכה *) הם ל"ב נתיבות הנמשכות מחכמה עילאה ע"י היסוד למל' (עי' בענין כי על כל כבוד חופה ובפי' מכה"כ קרח תקס"ב) הם אבילות שבגלות אין נמשכים למל' כמו אבל שאסור בתשמיש (ובפרט אבל הסתלקות אור אבא, ועי' בבאה"ז ויחי גורן האטד). וזהו מבלי באי מועד, שאין נמשכים למל' הנק' מועד (כי הוא מקור הזמן מלך מלך וימלך. עמ"ש הזהר ויחי רל"ט א'. ועי' עוד בפי' מועד בענין להקריב לי במועדו). א"נ מבלי באי מועד עולי רגלים יראה כל זכורך גורם להיות דרכי ציון הנ"ל דזכרא אבילות כו' ח"ו. א"נ דרכי ציון ב' נקבים הנמשכים מיסוד כו' (עמ"ש בזהר ויגש ההיא וודאי). כי שערי' נו"ן שערי' בינה שיש במל' מסטרא דיובלא (עי' סידור במזמור לתודה פי' באו שערינו כו'). שוממין, כענין המשים שלום בבית בטל (וי"ל כי נודע בשערים בעלה לכל חד וחד לפום שיעורא דילי' אבל בגלות כל שערי', כל גימט' נו"ן שע"ב). שוממין ג"כ ל' שממית בידים תתפש. כהני' נאנחים (י"ל כי הכהן משרת למל' כנו' בזהר ר"פ יתרון בענין מלך וכהן וא"כ בגלות המל' ממילא כהני' נאנחים). בתולותי' בחי' ז' נערות, נוגות, כי בזמן שיש היחוד הן נכללות ג"כ במל' ומקבלים הארה (עי' בפנים ועמ"ש אצלינו * בביאור ע"פ ועלמות אין מספר בפי' בתולות אחרי' כו' מובאות כו'). משא"כ עתה נוגות היא מר לה שאינה רוצה לטעום אפילו מהשפעה הקבועה המגיע אלי' (ולכאורה י"ל מענין אשכלות מרורות שי"ל שהמל' טועמת מר בגלות עי' בזהר גבי כורסי' * דשביבין דינור וזהו העבודה להפוך ממרירו למיתקא). (ולשבח י"ל פי' שערי' שוממין ע"ד א"ת שמות אלא שמות כו' בחי' חד חרוב כו', ודרכי ציון כו', כי יהי' מנוחה למעלה מבחי' דרך כו'. והיא מר לה שמקבלת שמן המור או שגימט' מר שהוא ב"פ ק"כ צירופי אלקים, עי' לק"ת * ס"פ בשלח. נמתקו מלהיות מר לה).

בפי' והדל : מצות מחצית השקל — בסהמ"צ להצ"צ.

כל תשא עון : ראה לקו"ת דרושים לש"ש בסופם.

חנוכה : הפי' שמדובר בו ע"ד חנוכה, או שנאמר בחנוכה.

בפנים ועמ"ש אצלנו : אולי הכוונה לדרושי לקו"ת שה"ש ע"פ זה, עיי"ש מג. א.

גבי כורסי' : זחי"ב ריא, ב, זח"ג טו, ב, קל, א.

ע' לק"ת : להאריז"ל.

ה) היו צרי' לראש הקלי' התחונני' נעשה לראש. אויבי' שלו, נעשה שלוח ביניהם, והיינו על רוב פשעי' יכול על מגן * שהוא אלקי' רק מפני שלא (עי' זח"ג דע"ד סע"א) אקדימ' קוסטא לבנהא כו'. עוללי' * מט"ט וסנדל. הלכו כו' (וי"ל כי בקליפות אין נוהג בחי' נעוץ סופן כו'. עי' סידור ע"פ מעודד ענוים משפיל רשעים. רק אעפי"כ כל המיצר כו' נעשה ראש אף שהוא תחתון. וענין אויבי' שלו הגם שנק' מדין פירוד כו', אך לא נתמלאה צור כו' לכן נמשך להם מבחי' שלוח. וענין שלוח ממקום גבוה כענין מו"ס דשכיך ושקוט * ועי' אגה"ק ע"פ ועבודת הצדקה השקט. גם שליו שומן * חכ'. וע' זהר ר"פ שמיני ע"פ והוא ישקוט וכו', הוגה היפך בחי' הגי' * שומר הנשים. עוללי', וזהו * דלע"ל ונערים ממשנה נגינתם שיתעלו כו'.

ו) ויצא מבת ציון, מבחי' יסוד דנוק' הנק' בת ציון. כל הדרה, היינו יסוד דדוכרא - (שנק' הדר כמו יוסף יפ"ת). הי' שרי' כאילים (י"ל עדמ"ש בפ' כאל * תערוג כו' לקבל תענוג עליון הנמשך מערוגת הבושם, הרי איל מלומד בתענוג וזהו כנ"י. ובגלות בביטול היחוד לא די שאבדו התענוג המורגל כי אם גם לא מצאה מרעה מזון המוכרח כו'). וילכו בלא כח לפי שלא המשיכו אמן יהא שמי' רבא בכל כחם כו' (עדמ"ש ע"פ ע"כ יאמרו המושלים באו חשבון).

ז) זכרה היינו לשון השפעה על דרך שפי' בזהר ר"פ במדבר ה' זכרנו, והיינו ג"כ ושם כו' לא תזכירו. והשפיעה לימי עני' ומרודה שהם הקליפות. ומה השפיעה להם כל מחמדי' שקבלה מימי קדם המדות עליונות ומחמת זה ח"ו בנפול כו', וכ"ז כי אין עוזר לה, שכל המדות עליונות הסכימו למדה"ד. ראוה צרים שחקו על משבתי' והשבתת היחוד. א"ב שזכרה עתה בימי עני' כו', כל מה שהי' לה בשלותה שקיבלה מימי קדם שהם מתיקוני דא"א מראוה צרים. משא"כ בימי שלותה שקיבלה מימי קדם אודריקת לעילא * כו' במקום המשומר כו' (וי"ל זכרה כי ע"ד אשר אתם זונים אחריהם כשנעשה בחי' נוק' לגבי תענוגים גשמיים הנשפעים מע"ש א"כ עשתה אותן

יכול על מגן : לשון המדרש רבה כאן, ומש"כ „שהוא אלקים“ — אולי מרמוז למה ששם אלקים נקרא מגן, ופי' : יכול שהחמירו עליהם במדת הדין (ועיין עד"ז בפ' מהרד"ו) — ובזה יומתק מה שמסיים בכתוב כי הוי' הוגה על רוב פשעי'.

עוללי' . . . הלכו כו' : לכאורה כ"ז צ"ל בסוף הפסקא.

דשכיך ושקוט : ראה זח"ג קכה, ב.

שליו שומן : ראה לקו"ת בהעלותך לב, א.

והוא ישקוט וכו' : לכאורה כאן הוא סיום מאמר המוסגר, וע"כ צ"ל : וכו'.

בחי' הגי' : ראה תורה אור בסופו.

עוללי', וזהו : הלשון צע"ק, ואולי נשמטו כאן איזה תיבות. — ומש"כ דלע"ל ונערים

כו', ראה לקו"ת צו ט, ג.

בפי' כאל . . . מערוגת הבושם : ראה זח"ג סו, ב.

אודריקת לעילא : ראה פרדס שער הטעמים בתחלתו. זח"א כו, א. ת"ז תי' כא

(סא, ב).

לזכרים, ועי"ז נמשך להם כל מחמודי, והיינו בנפול עמה בתאוות גשמיים שע"י גורמים כן למע' כו'.

ח) חטא חטאה ירושלים, על דלא אקדימת קיסטא כו'. ע"כ לנדה היתה סוד ה' תתאה. כל מכבדי, ע"ד בהיכלו כולו אומר כבוד, המשכת המקיפים או ל"ב נתיבות חכ'. הזילוח, מטעם הנ"ל, סוד ה' כו' ולא נמשך לה כבוד עליון הנ"ל. בשגם כי ראו כו'. גם היא המל' דאצי' אע"פ דעלה נא' וכבודי לאחר לא אתן, עכ"ז, ותשב אחור, היינו שמקבלת רק מאחוריים דז"א.

ט) טומאתה בשולי. ע"ד נחש כרוך בעקבו. וגם י"ל דשולי' נק' רק מל' דבריא, ולא זכרה אחריתה מה שיוכל להיות כשלא תקדים קיסטא כו'. ועי"ז ותרד פלאים, סוד רגלי' דצלם נ"ג. כי הגדיל אויב, שנעשה בו קומת ע"ס בסוד אמלאה החרבה.

יוד) י"דו פרש צר. הס"מ בהיכלות עליונות גם נגד היכל קה"ק הנק' כל מחמדי' (כי היא בחי' מטה כמ"ש בכוונות השכיבנו כו'), ושתקה מחמת שראתה שניתן רשות לע"ש ליכנוס כנגד רקיע דא"י * כו', ועי' בסידור האריו"ל עפמ"ש מפני היד שנשתלחה כו'.

יא) כל עמה, היינו הנשמות אשר בקרבה בסוד העיבור וגם בי"ע. מבקשים לחם, היינו סוד ההשפעה הנשפעת מלמעלה (שבהיותם בעיבור אוכל ממה שאמו אוכלת. עי' אגה"ק ד"ה איהו וחיהי מזה, משא"כ עתה בגלות שאין נמשך לה מלמע' כ"כ). נתנו כל מחמדיהם, שהי' רוצים להשפיע למטה משום יותר ממה שהעגל רוצה כו' (או מטעם שע"ז נמשך בהם תוס' אור כי נעוץ סופן כו'. עי' בסידור אחר עלינו ד"ה ביאור למ"ש בלק"א פנ"ג). ועכשיו עזבו זה וחזרו להתקשר כ"א בעילתו כדי להשיב אוכל לשאוב שפע לקיום עצמם עכ"פ. וזהו הייתי זוללה, שה"ז כמו בחי' לגרמי' הב הב, שלכך עפר מדבר פסול לכיסוי להיותו בלתי מצמיח, כי מדת הקדושה להשפיע כו' ועמ"ש במ"א בפ' ומשביע לכל חי רצון, ענין השביעה שהיא היפך התשוקה, היינו ע"י המשכת מ"ד נמתקו גבורות דנוק' ונעשו כטבע החסדים להשפיע. וכמ"ש בזהר ר"פ תזריע בפ' תזריע וילדה זכר מיומא דאתעברת כו', משא"כ בגלות בהעדר היחוד הייתי זוללה מבחי' גבורות. עיני כל אליך ישברו כו', ועדיין לא קבילת בחי' אכלם כו'. א"נ י"ל עפמ"ש במ"א בפ' מאמר הזהר פ' אחרי כאיל תערוג כו' שיש צעקה על העדר התענוג וזהו תערוג כו', ויש על העדר המזון כמו שור גועה * על בלילו, וכן למעלה בחי' לחם הוא ההשפעה שבסוד שרש שא"א לחיות בלי זה וכמו כי חק* לישראל לשון הטריפני לחם חוקי, ויש בחי' גילוי תוס' אור תענוג לנשמות, כמו קוב"ה אתי לאשתעשע עם הצדיקים בג"ע. ובגלות הי' רעב כ"כ מיעוט השפע ביותר עד שגם לחם

רקיע דא"י : ראה זחיב רט, א. זח"א סא, א. ובכ"מ.

שור גועה : ע"ד לשון הכתוב איוב ג, ה.

כי חק : ראה לקרית נצבים נד, ד.

לא השיגו, ולכן נתנו כל מחמדיהם מה שנמשך בסוד תוס' (ולמטה כמו אבנים טובות ומרגליות שהם רק לתענוג), כדי להשיג אוכל כו'. או י"ל לבוש ובית מקיפים, ואין מהם יניקת חיזונים כ"כ, משא"כ מאור פנימי לחם שנמשך פסולת כו', ולכך הי' רעב ללחם, וע"כ נתנו מחמדיהם לבושים ושאר דברים באוכל כו'. ומה גם כי החכמה שהיא בחי' התורה מזון ולחם תחי' בעלי' המצות המקיפים כמ"ש במ"א*.

(יב) לוא עליכם כל עוברי דרך. הנה עוברי דרך פי' בבי' אופנים, הא' דקאי על עוברי בעמק הבכא בגיהנם, ונק' עוברי דרך על שהעבירו הדרך דרכי ה', וכענין עוברי רצונו שהעבירו על הרצון כו', ואומר שצער השכינה גדול מצערם, והטעם כי הם מעין דמעות ישתהו מהעדר השגתם בגעה"ת וכ"ש וק"ו הצער של שכינה מהעדר גילוי מהו"ע ממש, כמ"ש רחל מבכה כו' כמ"ש במ"א. או עוברי דרך צדיקים המתעלים מגעה"ת לגעה"ע דרך העמוד שאליהם אין מגיע הצער מהגלות כי אראלים צעקו חוצה, ומ"ש במסותרים תבכה נפשי עי' בלקוטי הש"ס להאריז"ל במס' חגיגה דהיינו בפנימי' נו"ה אבל למעלה הוא עוז וחדוה במקומו. וע"כ הביטו וראו כו'. ועמ"ש ע"פ כי ישרים* דרכי ה' שבוהר וישלח דקע"ה ע"ב שהוא המשכות אא"ס מהקו כו' ולכן נק' דרכי' דרכי נועם. ע' זהר ס"פ מקץ תענוג עליון, לכן עוברי דרך הנ"ל אין מגיע להם שום צער מהגלות. וזהו לוא בוא"ו ואל"ף, ע"ד כי הוא* עשנו ולוא אנחנו בוא"ו ואל"ף, וכן ולא נתכנו עלילות שהם ז"א וא"א שמשם השגתם והיא למעלה מבחי' שכינה מל' המתלבשת בבי"ע. ולזאת השתתפו בצער השכינה הביטו וראו כו'.

(יג) ממרום, היינו מגבו' עליונה (ול"נ כי סיבת החורבן הוא משום דקוב"ה בגלותא סליק לעילא לעילא למהו"ע דשם אין אתדל"ת מגעת, כמ"ש במ"א ע"פ וארא כו'. וזהו ממרום שלח אש, ע"י עליותו לבחי' מרום וקדוש זה הי' הסיבה שנשלח אש כו'), שלח אש היינו דין חזק, בעצמותי, הם המלאכים המליצים ומעצמים* על עוונותיהם של ישראל (גם י"ל שנק' עצמות כי הם בחי' עצי שטים עומדים בחי' יראה, והיינו כמו העצמות שהן בחי' עומדים. עמ"ש ר"פ נשא*. עוד י"ל כי עצמותי פי' ברע"מ פ' שופטים גרמין בניין על מוחא דאיהו מיא שהיא בחי' מוחין דאבא ומחמת העוונות אשר אמרו"ל עוונותיו חקוקים על עצמותיו, לכן שלח אש בעצמותי הם היפך טעם שהיא בחי' מים). וירדנה, שירדה האש והדין למטה, משא"כ בשאר צרות צדיקים או הזכיות מעכבים שלא יומשך הדין למטה, (וע"ד מ"ש במיכה סי' א' כי ירד רע כו'). א"נ וירדנה קאי על שיבור העצמות כדפירש"י כי רק

כמ"ש במ"א: ראה לקו"ת בהעלותך לה, ג
 ע"פ כי ישרים: בביאורי הזהר שם.
 כי הוא: ראה תוי"א בראשית יא, ד. שם שמות סה, ב.
 ומעצמים: כנראה מלשון עוצם עיניו.
 ר"פ נשא: כנראה הכוונה ללקו"ת עיי"ש כ, ד.

העוונות הם חקוקים על העצמות, אבל מ"מ העצמות קיימים, כמ"ש בביאור לרע"מ הנ"ל, ובגלות כתיב איכה ג' ד' שבר עצמותי. פרש רשת לרגלי, היא הקליפה, לרגלי נו"ה, שמחמת רשת זו לא תוכל לעלות. (עמ"ש במ"א בפי' והארץ הדום רגלי אם תשיב * משבת רגליך, שלהיות עליות הרגלים היא ע"י מצות ותורה שבע"פ שהן בחי' שרפרף ומגבי' נש"י הנק' רגל בנים אתם ברא כרעא דאבוה, משא"כ להיפך מחמת עוונות כתיב עון עקבי יסבני נחש כרוך על עקבו), ואי לזאת השיבני אחור, כי בעוד רגלי' יורדות, א"א לה לעלות הרמתה להתייחד כו'. נתנני שוממה, ע"ד שממית בידים תתפש כו', ולא נתמלאה צור כו', וממילא כל היום בחי' יסוד ז"א הנק' כל היא דוה, כי הצדיק אבד, כי ברכות לראש צדיק מחמת שמשפיע למטה למל'.

איכה ישבה. בסנהדרין דף ק"ד ע"א, מפני מה לקו ישראל באיכה מפני שעברו על שלשים ושש כריתות שבתורה. ענין כריתות (בד"ה ביום השמע"צ שמאלו תחת לראשי) נכרתה הנפש משרשה כו', וע"ז אמר כי אבי ואמי עזבוני כו', ע"ש. זהנה גם כל הל"ת פוגמים ביה"ה שבנפש רק כעת שנכרת משרשו כו', ולכן עי"ז גרמו ח"ו למעלה שנתרחקה ה' תתאה ונפרדה למטה, כמ"ש ובפשעכם שולחה אמכם. וענין שלשים ושש כריתות יש להעיר ענין ל"ו כריתות מענין הוא עשנו ולא אנחנו הכתיב באל"ף והקרי בוא"ו, וכן ע"פ בכל צרתם לו צר וע"פ ולו נתכנו עלילות. וע' זהר ס"פ וירא דק"ב ע"ב שע"י לו בוא"ו מתחברים לבחי' הכתר שהוא לא באל"ף, וא"כ ע"י הפגם בבחי' זו מפריד בין לו בוא"ו שהוא ז"א לבחי' לא באל"ף שהוא ע"ק, אלא שהפגם רק באחיות נשמתו, וכמ"ש בזהר וארא דכ"ו ע"ב ע"פ שחת לו לא בניו מומם. או י"ל ע"י הפגם בבחי' לו מסתלק הוא"ו לבחי' אל"ף ונמשך מזה אוי, כמ"ש בזח"ג פ' אחרי דף ע"ד סע"ב ודע"ה ע"א, ועמ"ש בפ' שלח ע"פ כי דבר ה' בזה הכרת תכרת כו', ומבואר שם בד"ה ביום השמע"צ לענין חיבי כריתות דמ"מ אף שאבי ואמי עזבוני, מ"מ וה' יאספני, וכמ"ש בד"ה שובה ישראל עד שהוא אור א"ס ב"ה עצמו שלמעלה מהחור"ב הנק' או"א, כמ"כ בציון נאמר השיבנו כו' חדש ימינו כקדם*.

בעמה"מ שער ט"ז פל"ג קמ"ב ד' דור המדבר שאמרו בשנאת ה' אותנו כו' גרמו לט"ב שנאמר איכה ישבה בדד העיר ר"ת איבה. וענין איכה זו שנאמרה בר"ת י"ל שנרמו ג"כ שבשנאת חנם שהי' בבית שני נחרב בהמ"ק כו', ע"י ואהבת לרעך כמוך גורם כמו"כ למעלה שנש"י נק' אחים

במ"א בפי' והארץ . . . אם תשיב : ראה לקו"ת לג' פרשיות ד"ה השמים כסאי, ימינו כקדם : כנראה מדייק תיבת כקדם, ראה לעיל ע"פ זכרה ירושלים, ולקמן רד"ה זכור הו"י, לקו"ת דברים יח, ד. נא, ג. שם שה"ש יח, ד.

וריעים למקום, ועי"ז על כל פשעים תכסה אהבה, אכן ע"י שנאת חנם נאמר ה' ה' כאויב, ומ"מ ארו"ל אויב אין כתיב כאן אלא כאויב. וברבות פ' שלח ע"פ ותשא כל העדה ויתנו את קולם זש"ה נתנה עלי בקולה ע"כ שנאתיה כו', ירמי' י"ב. יעו"ש ס"פ שלח הקב"ה אומר אהבתי אתכם והם אומרים כו'.

בזח"ב תרומה קמ"ג ב' בזמנא דהאי ימינא אתהדרא לאחורא, היינו שהחסדים נסתלקו בבחי' העלם, עיין מק"מ כד"א השיב אחר ימינו, כדין כוס של ברכה אתיהיב בשמאלא כו', כדין איכה אי כה, וזהו היפך ממ"ש כה תברכו, וחסידיך יברכוכה, ואמרתם כה לחי, שע"ז ואתה שלום וביתך שלום כו', משא"כ מבחי' שמאלו נמשכים הדינין ח"ו, והנה ענין כה תברכו בכמה תנאים בלה"ק בעמידה הכל כדי שיומשך הברכה מבחי' ורב חסד רק בסטרא דקדושה. עיין בסידור ע"פ וחסידיך יברכוכה יברכו כה. גם כה מבחי' קו המדה להיות כן דוקא שזהו כשר וזהו פסול, וע"ד כל הנביאים נתנבאו בכה. וגם כ"ה אתון דיחודא דשמע ישראל, וכ"ז ע"י הימין, משא"כ מבחי' שמאל דוחה שמוה נמשך שממית בידיים תתפש עי"ז אי כה כו'. בענין פ"ו אי עיין במ"כ ריש איכה שהוא כמו אוי ויש להעיר ממ"ש בזח"ג פ' אחרי דע"ד סע"ב גבי אוי, אלא דהכא חסר הוי"ו, מ"מ הענין שבחי' היו"ד שהוא המשפיע למדת מל' הנק' כה, נסתלק ועלה למעלה לבחי' אריך, וכדפי' בזהר פ' בשלח דנ"ה סע"ב בענין ואנגיד לי' לקבלי' כו' ובפי' הרמ"ז שם. גם י"ל פ"ו אי כה בקדושה עשר ולא אחד עשר, והיינו שבחי' עתיק אינו מן המנין ע"ס כי הוא חד ולא בחושבן, משא"כ לעו"ז הם * י"א כתרין, כמ"ש בפע"ח גבי לבונה דקטורת. והנה בעת החורבן ע"כ נסתלקו הע"ס מלהאיר בבי"ע, כי מבואר בד"ה אברהם לא ידענו, שע"ס דאצי' הם ממוצעים בין המאציל א"ס ב"ה לבחי' נבראים בי"ע כו', וכשהע"ס דאצי' מאירין לבי"ע אזי ודאי לא יכול שום צר ואויב לשלוט בירושלים, כי בבחי' זו נאמר יאר ה' פניו אליך, שישראל קבלו התורה דמחכמה נפקת והמצות שהם בבחי' המדות, אלא חורבן ביהמ"ק לא יכול להיות רק ע"י שנסתלק אור הע"ס לבחי' עצמותו ומחותו ית' ואזי אין העולמות תופסין מקום כלל, וכמבואר כ"ז בד"ה כי עמך מקור חיים, ובד"ה וארא אל אברהם, ובבה"ז פ' בלק על המאמר שחורה אני ונאווה בזהר דקצ"א ע"א שם, ולכן נאמר ע"ז אי שהוא בחי' שהע"ס המרומז' באות יו"ד נסתלקו לבחי' האל"ף בחי' לפני אחד מה אתה סופר לבחי' חד ולא בחושבן כו'. ע"ד צור ילדך תשי יו"ד זעירא מורה על וכד אנת תסתלק מינייהו אשתארו כגופא כו', וזהו שנשאר היו"ד זעירא משא"כ ועתה יגדל נא כח אד' יגדל יו"ד רבתי, כ"כ בתורת חיים ספ"ו דסנהדרין גבי קלני מראשי כו', ומזה נמשך שעו"כ מרקדין בהיכלו הוא שותק, ומרומז ג"כ בתיבת אי שניתן שליטה ח"ו לבחי' ושפחה כי תירש כו', שהיא ק"ג אשר שם יש י"א כתרין דמסאבותא, וע"ז מקונן אי כה. וזהו אחד עשר יום מחורב דרך